

Esi luistavaa ts to 4/7.1.1983

M

KOTKA KORKEAKOSKI PYKINKOSKI

Kertomus kivikautisen asuinpai-
kan kaivauksesta 31.5. - 13.8.
1982

Helsingissä 30.12.1982

Jyri Kokkonen .

Sisällys

	Sivu
Arkistotietoja	1
Johdanto	2
Tutkimusalue	3
Kaivaustutkimukset	4
Koekaivaus	4
Tasokaivaus	6
Alue 1	7
Alue 2	8
Yhteenveto	11
Maaperänäytteiden analyysit (T. Jussila 1982)	12
Valokuvaluettelo	14
Diapositiiviluettelo	15
Karttaluettelo	16
Kartat	17-20
Valokuvat	21-27
Isot kartat	28-35

Arkistotietoja

Kohteen nimi: Pykinkoski

Kunta: Kotka

Kylä: Korkeakoski Laajakoski

Tila: Koivukoti RN:o 5:50, om. A. Ahlström Oy (vuoden 1982 tutkimusalue)
RN:o 5:61 Onni Vilkas/V. Vanhala

Peruskartta 3024 07 PERNOO

Sijainti: x = 6718 38

y = 489 82

z = 17 - 20

Aikaisemmat tutkimukset:

Kymin inventointi, Matti Huurre 1967

Kirjallisuutta:

Matti Huurre, Kymenlaakson esihistorialliset kohteet. Kymenlaakson seutu-
kaavaliitto. Karhula 1969 (2. painos 1976)

Aikaisemmat löydöt:

KM 17520:1-9

Tämän tutkimuksen yhteydessä saadut löydöt:

KM 21558:1-1965

Kertomukseen liittyvät negatiivit:

56997-57024

Kertomukseen liittyvät diapositiivit:

6409-6434

Johdanto

Kotkan (ent. Kymi) Pykinkosken kivistä asuinpaikan löysi Matti Huurre vuonna 1967 suorittamansa Kymin inventoinnin yhteydessä. Asuinpaikka sijaitsee Kymijoen koillisrannalla Pykinkosken alapuolella luoteis-kaakkois-suuntaisella soraharjulla. Inventoinnissa löytyi nuorempaa tyyppillistä kampakeramiikkaa ja kvartsi-iskoksia koko harjun alueelta sekä sen itä- ja eteläpuolella olevalta pellolta. Kohteen laajuudeksi on määritelty 350 x 70 m ja se kuuluu II luokkaan.

Vuoden 1982 kaivaustutkimusten aiheena oli A. Ahlström Oy:n Pernoonkoskien voimalahanke, johon liittyvä läjitysalue tulisi toteutuessaan peittämään alleen asuinpaikan luoteisosan. Allekirjoittanut sai museovirastolta tehtäväkseen suorittaa paikalla koekaivaus kohteen tutkimustarpeen selvittämiseksi. Koekaivauksen tulosten perusteella suoritettiin n. 900 m² laajuinen tasokaivaus. Kaivauksin tutkittu pinta-ala oli yhteensä n. 1000 m².

Koekaivaus suoritettiin 31.5. - 30.6.1982 välisenä aikana, jonka yhteydessä allekirjoittanut suoritti myös koekaivauksen Kotkan Myllykosken kivistä asuinpaikalla. Pykinkosken asuinpaikan kaivaustutkimuksia jatkettiin välittömästi koekaivauksen jälkeen 13.8.1982 saakka. A. Ahlström Oy kustansi kaivaukset ja töitä johti allekirjoittanut. Apulaisjohtajina ja kartanpiirtäjinä toimivat filosofian ylioppilaat Mika Hakkarainen (31.5. - 14.7.) ja Timo Jussila (15.7. - 13.8.). Apulaispiirtäjänä toimi fil. yo. Juha Laurén (1.7. - 13.8.). Vapaaehtoisena avustajana valokuvaus- ym. tehtävissä toimi rva Betty Naggar Englannista (3.6. - 18.6.). Kaivausapulaisina oli 8 - 12 A. Ahlström Oy:n palkkaamaa koulu- laista sekä Kymi-Seuran vapaaehtoisia.

Tutkimusalue

Asuinpaikan maastoa hallitsee Kymijoen pintaan nähden noin kymmenen metriä korkea NW-SE -suuntainen soraharjanne, joka on joen puolelta sortunut. Tämän pohjois- ja itäpuolella on savi- ja silttitasanteita. Harjun luoteispään itäpuolella on kolmen matalan kummun muodostama maastokohta, joka muuttuu tasanteeksi kaakkoon päin. Harjanteen ja kumpujen itä- ja pohjoispuolella on peltoa. Paikalle johtaa em. kumpujen sivuitse Laajakosken tiehen liittyvä tie, joka päättyy harjanteen luoteispäässä olevaan hiekkakuoppaan. Kuopalta johtaa toinen tie länteen Karhulan Latu ry:n hiihtomajalle sekä toinen tie harjanteen sivuitse itään.

Koekaivausvaiheen tutkimusalueena oli patotyömaan suunniteltu läjitysalue (ks. 18). Tähän kuuluvat harjun luoteisosa, kumpujen muodostama kohta sekä näiden itä- ja pohjoispuolella olevat pellot voimalinjaan saakka. Läjitysalueen laajuus on noin 1,5 hehtaaria.

Tutkimusalueeseen kuuluu noin 75 x 60 m suuruinen alue harjanteen luoteispäästä. Harjanne on sortunut korkeimmasta kohdastaan (24,7 - 25,5 m ymp) Kymijokeen ja maastoa rikkovat hiekkakuopat luoteispäässä sekä itärinteellä. Asuinpaikkaa on tuhoutunut sitten Matti Huurteen inventoinnin alueen kaakkoispuolella luvattoman soranoton ja sortumien johdosta. (Rauhoitusilmoitus, MV:n kirje nro 2773/2.6.1982/2714/20.5.1982.) Tutkimusalueella maasto viettää suhteellisen jyrkästi koilliseen. Noin 20 metrin mpy korkeuskäyrän vaiheilla on tasaisempi 6 - 8 metriä leveä terassimainen kohta. Terassi levenee alueen kaakkoispäässä kahdeksi toisiinsa liittyväksi syvennykseksi. Pienempi syvennys on alaltaan noin 8 x 6 metriä ja noin 80 cm ympäröivän maanpinnan alapuolella. Välittömästi tämän kaakkoispuolella oleva suurempi syvennys on alaltaan noin 24 x 15 metriä ja matalin kohta on noin 110 cm ympäröivän maanpinnan alapuolella. Syvennysten rajana oli noin 8 metrin pituinen vallimainen nousu, joka loiveni alarinteeseen. Alarinteen puolella tätä ei enää erottunut. Suuremman syvennyksen maastoa rikkovat kaksi hiekkakuoppaa, joista toisen kohdalla oli merkkejä maakivien räjäyttämistä.

Harjanteen maaperä vaihettu ylärinteen karkeasta sorasta noin 21 metrin korkeuskäyrän vaiheilla hienommaksi ainekseksi, joka sorahiekkamoreenista ja keskihiekkamoreenista hienoon hiekkaan 18 ja 19 metrin korkeuskäyrien vaiheilla alarinteessä ja syvennyksen sisällä.

Harjanteella kasvaa pääasiassa kuusimetsää, joukossa muutama mänty. Aluskasvillisuutena on mustikkaa sekä vähäisemmässä määrin puolukkaa. Harjanteen kasvillisuus vastaa lähinnä VMT-tyypin metsää.

Harjanteen luoteispään itäpuolella olevat kummut ovat muodoltaan epäsäännöllisiä. Niiden koko vaihtelee 10 x 7 metristä 8 x 5 metriin. Kumpujen korkeus vaihtelee metrillä puoleentoista ympäröivään maastoon nähden. Alueella kasvaa koivua, haapaa ja pajua. Maaperä on savea ja silttiä. Läjitysalueen luoteispään pelto nousee loivasti pohjoiseen.

Kaivaustutkimukset

Koekaivaus

Koekaivaus keskitettiin harjanteelle, jolta asuinpaikan merkkejä oli todettu aikaisemmin. Läjitysalueen muut osat tarkastettiin koepistoin ja 1 x 1 m koeruuduin. Lisäksi avattiin koeruudut harjun itäpuolen läntisimmästä kummusta paljastuneen kiveyksen kohdalla.

Kohde raivattiin ja valokuvattiin ennen kaivausta. Töitä häiritsevä puusto kaadettiin. Kaivausta varten laadittiin harjanteelle korkeuskäyrien suuntainen koordinaatisto, jonka x-akselin luvut kasvavat koilliseen ja y-akselin luvut luoteeseen. Koordinaatiston runkona on läjitysalueen itärajalta 10 metrin välein laadittu paalutus. Paalutuksen sekä alueen rajojen merkitsemisen suoritti Ins. Tsto Pohjatutkimus A. Ahlström Oy:n toimeksiannosta toukokuussa 1982. Peruslinjan (rajan) suunta on 338' (kehä 400').

Koeruudut ja rajat merkittiin koordinaatiston mukaisesti ruudun lounaiskulman tunnusluvulla, joiden lähtökohtana oli peruspaalu 200/200 kaakkoispään pienemmän syvennyksen laidalla. Tunnusluvut ilmaisevat paalun sijainnin x- ja y-akselien suhteen.

Korkeusmittausten kiintopisteenä käytettiin sopivien maakivien puuttuessa alueen luoteispään alarinteessä olevaa kantoa. Kiintopisteen absoluuttinen korkeus (20,99 m ymp) vaaittiin Kymijoen vastarannalla olevan vesiesteikon ylimmästä kohdasta (Vesihallitus/Pernoon asteikot nro 14:105 (140-340), $x = 67826$, $y = 48959$, yläpään korkeus 15,68 m mpy N-60 -järjestelmässä). Kotkan kaupungin teknisen viraston mittausosaston tietojen mukaan asteikon korkeus on vaaittu ja tarkistettu vuoden 1982 keväällä.

Joenpuolisen törmän ja harjanteella olevien hiekkakuoppien reunat puhdistettiin ja tarkastettiin. Paikalle paalutettiin koordinaatiston mukaisesti 2×2 m -koeruutuja 8 - 10 metrin välein harjanteen kattavana verkostona. Alarinteen suuremman syvennyksen kohdalla avattiin lisäksi kaksi kohtisuoraan risteävää metrin levyistä koeojaa, jotka ulottuivat syvennyksen päihin. Koeojat ja ruudut kaivettiin lapioin ja lastoin kulttuurikerroksen ensimmäisiin merkkeihin saakka. Mikäli tätä ei ollut tai löytöjä oli erittäin vähän, koeruudut tarkastettiin kaivamalla pohjamaahan saakka 40 - 45 cm:n syvyyteen.

Joenpuolisen törmän reuna ja alueen keskellä olevan hiekkakuopan reunat osoittautuivat löydöttömiksi. Harjanteen luoteispään hiekkakuopan reunoilta löytyi saviastianpaloja ja kvartsi-iskoksia noin 20 metrin korkeuden vaiheilla. Alarinteen suuremman syvennyksen kaakkoislaidan hiekkakuopan reunoilta löytyi saviastianpaloja.

Harjanteen ylärinteessä ei esiintynyt yhtenäistä kulttuurikerrosta. Koeruudut olivat joko kokonaan löydöttömiä tai niistä löytyi korkeintaan yksittäinen saviastianpala tai pari kvartsi-iskosta. Kiinteitä muinaisjäännöksiä tai likamaata ei esiintynyt.

Alarinteen terassin luoteispään koeruuduissa paljastui kulttuurikerros, joka oli ylärinteestä vierineiden kivien ja muun aineksen sekoittamaa. Paikalla oli noin 5 cm:n paksuinen turve- ja humuskerros, jonka alla oli noin 7 - 9 cm:n paksuinen huuhtoutuneen maan kerros, jota seurasi karkea ruskea hiekka. Koeruudusta 200/220 löytyi heti turpeen alta hiotun sädekiviliuske-esineen katkelma ja kvartsi-iskoksia. Hiekkakuopan reunalle avatusta koeruudusta 198/240 löytyi piinuolenkärki. Tämän viereisistä kohdista kuopan reunalla löytyi runsaasti kvartsi-iskoksia.

Löytökerroksen seassa oli runsaasti ylärinteestä vierineitä kiviä. Liesiä tai likamaata ei esiintynyt.

Alarinteen syvennyksen koeojista paljastui jo välittömästi turpeen alta yhtenäinen kulttuurikerros, joka ulottui pienempään syvennykseen sekä edelleen alarinteeseen. Kerrosjärjestys oli sama kuin luoteispäässä. Likamaata tai kiinteitä muinaisjäännöksiä ei todettu.

Alueen luoteispään pelto sekä harjanteen itäpuolinen tasanne olivat löydöttömiä. Kumpualueen läntisimmässä kummussa paljastui kiveys, joka oli ilmeisesti ladottu ja syvyydeltään noin 45 cm. Kiveystä paljastettiin noin 30 m². Kohta oli löydötön.

Tasokaivaus

Koekaivauksen tulosten perusteella tutkimuksia jatkettiin avaamalla kaksi kaivausaluetta harjanteelle. Alue 1 sijoittuu harjanteen luoteispään alarinteeseen ja se avattiin noin 188 m² laajuisena. Alue 2 sijoittuu pääosin alueen kaakkoispään suuren syvennyksen kohdalle sekä siihen liittyvään rinteeseen. Alueen 2 laajuus on noin 710 m².

Avatut alueet kaivettiin lapioin ja lastoin aluksi koekaivauksessa todetun kulttuurikerroksen tasoon, minkä jälkeen kaivamista jatkettiin pohjaan saakka kahtena 10 - 15 cm:n kerroksena. Pohjakerros tarkastettiin lapioin. Kohdissa, joissa kulttuurikerros ulottui syvemmälle kaivettiin pohjaan saakka yhtenäisenä kerroksena ja ao. löydöt ja muut havainnot dokumentoitiin kolmannen kaivauskerroksen yhteyteen.

Tasokaivauksen yhteydessä otettiin koko alueelta maaperänäytteitä maa-lajimäärityksiä ja alueen fosfaattikartoitusta varten.

Tutkimusajan puutteen vuoksi eräitä kohtia ei voitu kaivaa pohjaan saakka. Tällöin tarkastettiin koepistoin jäljellejäävän kulttuurikerroksen paksuus ja ao. kohdat peitettiin muovilla ja hiekalla jatkotutkimuksia varten. Alueella 1 peitettiin 48 m² ja alueella 2 noin 180 m². Molemissa kohdissa jatkotoimenpiteet edellyttävät 10 - 15 cm:n paksuisen kerroksen poistamista.

Alue 1

Harjanteen luoteispään alarinteen terassilla, siihen liittyvän hiekkakuopan reunoilla ja alarinteeseen avatulla kaivausalueella todettiin koekaivauksen tulosten mukaisesti hiekanoton ja ylärinteestä vierineen karkeamman aineksen sekoittama kulttuurikerros. Kerroksen paksuus vaihteli 20 cm:stä 25 cm:iin ja se oheni n. 17 cm:iin alarinteeseen. Kulttuurikerroksen alaraja on noin 18,50 m mpy vaiheilla. Maaperä on tummanruskeaa hiekkamoreenia, jossa esiintyy vähäisiä värjäytymiseroja. Alueelta 1 ei tavattu liesiä, noki- tai likamaaesiintymiä. Ruuduissa 200/222 - 198/224 paljastui kiveys, joka lienee muodostunut ylärinteestä vierineistä ja kasautuneista kivistä ($\emptyset$ 5 - 8 cm). Kiveyksen paksuus vaihteli 10:sta 20 cm:iin (kuva 9).

Alueelta 1 saatiin seuraavasti löytöjä:

KM 21558:35-275	kpl	paino (g)
Saviastianpalasia	1636	4217
Saviesineitä	1	2
Kivilajiesineitä	14	140
Kivilaji-iskoksia	30	68
Piiesineitä	6	28
Pii-iskoksia	13	18
Kvartsiesineitä	28	180
Kvartsi-iskoksia	766	1340

Löytöjen pääosa on hiekkakuopan reunalta ja terassin leveimmästä kohdasta em. kiveyksen vaiheilta. Saviastianpalaset ovat pääosin myöhäiskampakeramiikkaa (III:1) joukossa on muutama pala tyypillistä kampakeramiikkaa (II:1 & 2) sekä eräitä koristelun suhteen tunnistamattomia hienosekoitteisia palasia. Alueelta 1 löytyi iskosmateriaalin lisäksi hiotun kiviesineen katkelma, kourutaltta sekä kaksi piinuolenkärkeä. Toinen piinuolenkärjistä löytyi koekaivauksessa hiekkakuopan reunalta ja toinen em. kiveyksen alarinteen puolelta.

Alue 2

Kaivausalue 2 peitti kokonaan alueen kaakkoispään suuremman syvennyksen sekä pienemmän syvennyksen eteläpään. Lisäksi alue ulottui syvennyksestä alarinteeseen tielle saakka. Alue avattiin siten, että koeojien viereen jätettiin kolme risteävää 50 cm:n profiilikaistaa, joista NW-SE suuntainen (Linja x = 205,5) ulottui pienemmän syvennyksen puoliväliin.

Kulttuurikerroksen paksuus vaihteli koko alueella 25:stä 80 cm:iin. Keskimääräinen paksuus oli noin 30 cm. Kulttuurikerros oli paksuimmillaan suuremman ja pienemmän syvennyksen rajalla olevan vallimaisen muodostelman länsipäässä (ruudut 204/190-206/190), jossa se vaihteli 60:sta 80 cm:iin sekä suuremman syvennyksen luoteisreunalla olevan jätekuopan (?) kohdalla, jossa se oli samanpaksuinen.

Koko alueelta löytyi yksi liesikiveys, joka oli pääosin tuhoutunut. Liesi sijaitsi suuremman syvennyksen luoteissektorissa (ruudut 200/186 ja 202/186) noin 45 cm:n syvyydessä pinnasta kulttuurikerroksen pohjalla. Lieden alapuolella oli koskematon pohjamaa ja itse löytökohta sekä sen yläpuolella oleva n. 10 cm:n kerros oli löydötön (ks. 20, dia 6424).

Ruuduista 204/188-190 profiilin leikkaamasta kohdasta löytyi jätekuoppaan viittaava rakennelma, jossa kulttuurikerros ulottuu alaspäin erityisenä likamaakuoppana noin 85 cm:n syvyyteen. Välittömästi tämän alapuolella oli koskematon pohjamaa (ks. Kartta 12). Alueella 2 ei ollut em. lisäksi muita kiinteitä muinaisjäänöksiä.

Kaivauskerroksissa paljastui syvennyksen luoteis-, koillis- ja kaakkoissektoreissa epäyhtenäisiä likamaalaikkuja sekä ensimmäisessä kaivauskerroksessa pieniä nokimaaesiintymiä. Ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa likamaalaikut olivat heikosti värjäytyneitä; kolmannessa kaivauskerroksessa paljastui paikoin syvennyksen reunoilta ruskean hiekan alta muuten löydöttömistä kohdista likamaaesiintymiä, joiden alta alkoi pohjamaa (ks. Profiilikartat 12,13 & 14).

Maaperä vaihettuu syvennyksen sisällä hienosta sorasta/sorahiekkamoree-

nista hienoon/keskihiekkään. Vaihtuminen oli havaittavissa noin 19,50 m mpy vaiheilla. Suoritetut rakeisuustutkimukset saattavat antaa aiheen olettaa, että hienempi aines voi olla esimerkiksi tulvien vaikutuksesta ylärinteestä huuhtoutunutta ja lajittunutta, jolloin itse syvennys saattaa olla luonnonmuodostelma, jonka myöhempi asutus on ottanut käyttöönsä (ks. s. 12). Alueen 2 itäreunalta tien vierestä otetut maaperänäytteet viittaavat puolestaan normaaliin rantamuodostelmaan (ks. s. 13).

Alueelta 2 saatiin löytöjä seuraavasti:

KM 21558:276-1965	kp1	paino (g)
Saviastianpalasia	n. 17400	n. 45 kg
Saviesineitä	6	15 g
Kivilajiesineitä (katk.)	35	600 g
Kivilaji-iskoksia	180	358 g
Piiesineitä	15	75 g
Pii-iskoksia	49	58 g
Kvartsiesineitä	35	100 g
Kvartsi-iskoksia	2800	4900 g
Meripihkariipuksen katkelma	1	5 g
Palanutta luuta	58	31 g
Hiilinäytteet		325 g

Löydösten suurimman osan muodostaa keramiikka, jonka levintä kaivausalueella vastaa muidenkin löytöryhmien levinnän pääpiirteitä. Suurin erillinen löytökeskittymä oli ruuduissa 204/190-192 profiiliin rajoittuvassa kohdassa toisessa kaivauskerroksessa. Tästä paljastui neljän päällekkäisen ja limittäisen saviastian seinämän sekä useamman sadan saviastianpalasen löytökeskittymä. Seinämät olivat paikalleen hajonneita ja niiden välistä löytyi palaneen luun kappaleita, hiilenmurusia sekä kivilajiesineen katkelmia. Saviastiat ovat myöhäiskampakeramiikkaa. Saviastianseinämien löytösuhteet on esitetty liitteessä (ks. Kartta 11). Löytökeskittymä sijaitsee pienemmän syvennyksen kaakkoisreunalla syvennyksiä erottavassa vallimaisessa muodostelmassa. (KM 21558-1965)

Keramiikkalöytöjen pääosa on myöhäiskampakeramiikkaa, joukossa on palasia ainakin 30 tyypillisen kampakeramiikan astiasta (Ka II:1 & 2). Useissa kymmenissä saviastianpalasissa havaittiin savimurskasekoitetta, joka liittyy molempiin em. keramiikkatyylisiin sekä tarkemmin tunnistamattomiin palasiin.

Keramiikkalöytöjen joukossa on muusta aineistosta täysin poikkeava yhden astian palasten keskittymä, joka löytyi profiilikaistan vierestä ruudusta 204/164 (KM 21558:739) välittömästi turpeen alta. Keskittymä oli noin 25 cm syvä ja halkaisijaltaan noin 30 cm. Palaset ovat karkeasekoitteista kaarevaseinäisestä ja tasapohjaisesta koristelemattomasta astiasta, joka lähinnä vastaa vanhemman rautakauden keramiikkaa. Löytökohta on osin vanhassa hiekkakuopassa syvennyksen lounaissektorissa. Paikalla oli räjäytetty maakivi. Lisäksi löytyi yhden myöhäiskampakeraamisen astian palasia keskittymänä syvennyksen länsireunalta ruuduista 198/200-200/180.

Alueelta 2 löydetyn tyypillisen ja myöhäiskampakeramiikan joukossa on arviolta yli 500 palasta, joissa on seinämät silattu pihkalla. Lisäksi löytyi saviastianpala, joka oli koristeltu mustalla värillä (KM 21558:612).

Meripihkariipuksen katkelma (KM 21558:1250) löytyi syvennyksen syvimmästä kohdasta hienosta vaaleasta hiekasta ruudun 208/174 toisesta kaivauskerroksesta. Löytökohdan välitön ympäristö oli löydötön ja siinä ei esiintynyt maaperän värjäytymiseroja.

Kivilajiesineitä löytyi harvakseltaan koko alueelta samoin kuin piiesineitä. Kivilajiesineiden joukossa on viherliuskeesta valmistettu terästä retusoitu kynsitaltta (KM 21558:155).

Piilöydöt keskittyvät pääosin syvennyksen luoteis- ja koillissektoreihin. Kvartsin levintä on puolestaan tasaisempi koko alueella.

Löytöaineisto kokonaisuudessaan keskittyy suuremmissa syvennyksissä sen luoteis-, lounais- ja koillissektoreihin sekä pienemmässä syvennyksessä kaakkoissektoriin. Löytöjen määrä samoin kuin kulttuurikerroksen paksuus vähenee alarinteeseen sekä syvennyksen kaakkoispuolelle. Löytöjen alaraja on noin 17,50 m mpy, joskaan täysin yhtenäistä löydötöntä vyöhykettä ei esiinny alueen 2 alimmissa kohdissa. Alue rajoittuu tiehen, jonka itäpuolelta puolestaan ei ole löytöjä.

Yhteenveto

Kotkan Pykinkosken kivilautisella asuinpaikalla vuonna 1982 suoritettu kaivaus paljasti pääosin myöhäiskampakeraamisen ajan aineistoa. Vanhimmat löydöt ovat tyypillisen kampakeramiikan aikaisia ja nuorimmat viittaavat vanhempaan rautakauteen. Edellä mainittua keramiikkalöytöä lukuunottamatta muu löytöaineisto ei viittaa kivilautta nuorempaan asutukseen. Löytöaineisto on määrältään huomattava ja on tällä hetkellä Kymenlaakson suurimpia myöhäiskampakeramiikan löytökokonaisuuksia.

Kohteen vastainen tutkimus edellyttää em. peitettyjen kohtien loppuun-kaivamisen sekä alueen 2 länsi- ja pohjoisrajoihin rajoittuvan alueen tutkimisen ainakin 4 metriä leveänä vyöhykkeenä.

Helsingissä 30.12.1982

Jyri Kokkonen, FM

J. Kokkonen piiri Kotka Pykinkoski 1982
tm-piiri/työmaa/tutkimus

Näytteen tunnus	A 223/165			B 223/165		
Näytteen laatu	I SYNYYS 20-35cm ↓			II SYNYYS 42-60cm		
Ottopaikka	KOTKA PYKINKOSKI			KOTKA PYKINKOSKI		
Näytteen paino ennen ja jälkeen pesuseulonnan	980 g			1000 g		
Seula	Seulalle jäi		Läpäisi	Seulalle jäi		Läpäisi
☐ mm	g	%	%	g	%	%
	---	---	100	---	---	100
	pyörist: 1-2 (sallittu) GUSINKA II s. 24			pyörist: 1-2		
64						
32						
16	0	0	100	-		
8	2	0.2	99.8	-		
4	2	0.2	99.6	-		
2	1	0.1	99.5	1	0.1	100°
1	2	0.2	99.3	5	0.5	99
0.5	31	3.2	96.1	78	7.8	91
0.25	283	28.9	67.2	807	80.7	11
0.125	498	50.8	16.4	87	8.7	2
0.074	115	11.7	4.7	10	1	1
Pohja + pesutappio	46	4.7	---	10	1	---
Yhteensä	980	---	---	998	99.8	---

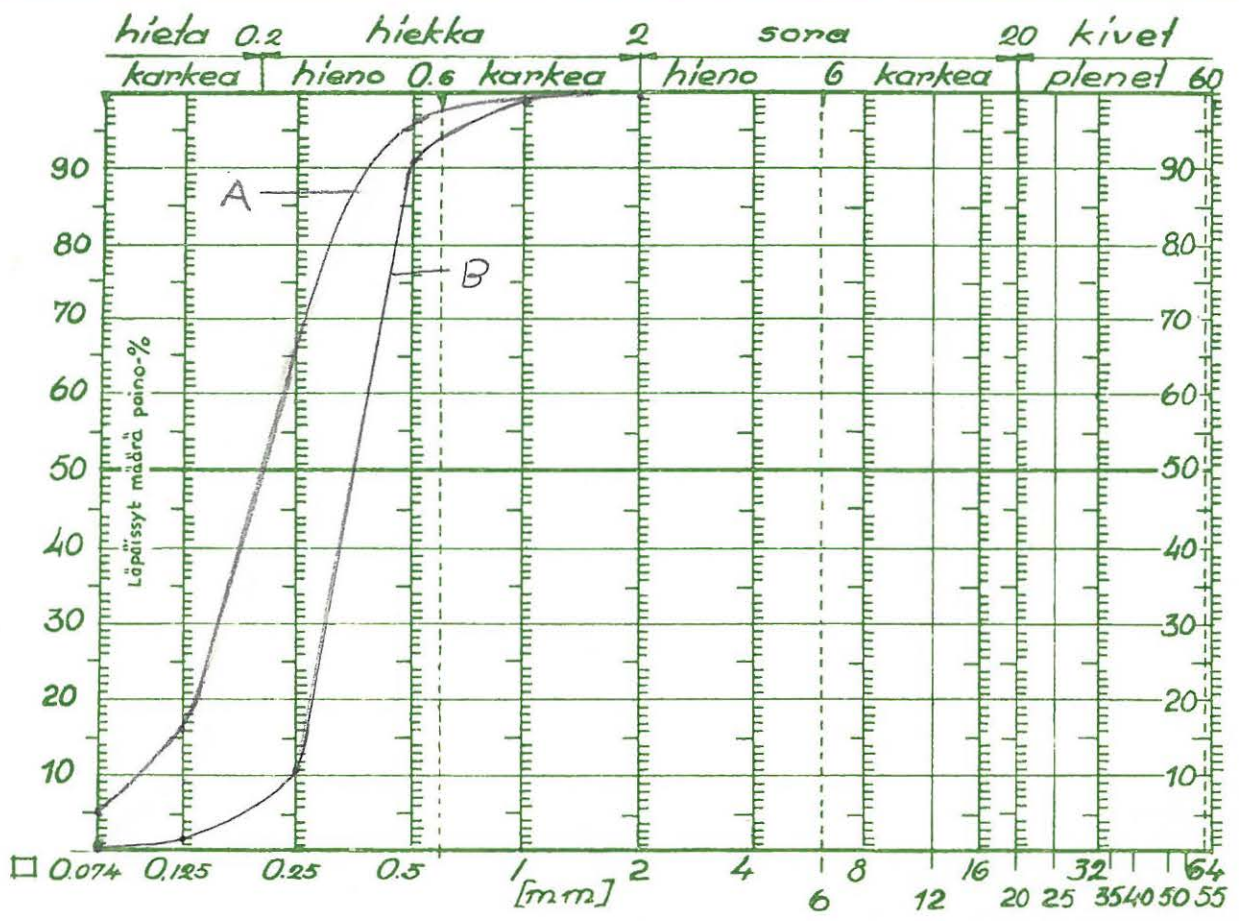
Lausunto (ym):
Pääliekkäiset
maalaji keraaliset
tien viereillä, profiilitista

A) $d_{50} < 0.2$: Hienohiekka
 $C_u = 2.5$: Tasarakeinen
Lajittuneisuus S_o : 1.4
Symm, vinous: 1.7
(Hiekkavaurta / dyyni)

B) $d_{50} = 0.35$: KEKKIHIEKKA
 $C_u = 1.6$: Tasarakeinen
Lajittuneisuus S_o : 1.2
Symm, vinous: 1.7
(Hiekkavaurta)

A+B: SÄBKÄ → RANTA → DYNYI

Kokeet suoritti Timo Jussila
4 22.12. 1982
2 27.12. ---

J. Kolkkonen

piiri
tm-piiri/työmaa/tutkimus

Kotka Pyhänselkä 1982

Näytteen tunnus	A 206/172			B 206/185			
Näytteen laatu	10-20cm pinnasta			n. 10-30cm pinnasta			
Ottopaikka	Kuopanteen POUSSA			Haujanne			
Näytteen paino ennen ja jälkeen pesuseulonnan	700 g			2765 g			
Seula		Seulalle jäi		Läpäisi	Seulalle jäi		Läpäisi
☐ mm	☐ mm	g	%	%	g	%	%
				100			100
64							
32							
16							
8							
4							
2							
1							
0.5							
0.25							
0.125							
0.074							
Pohja + pesutappio							
Yhteensä		698					

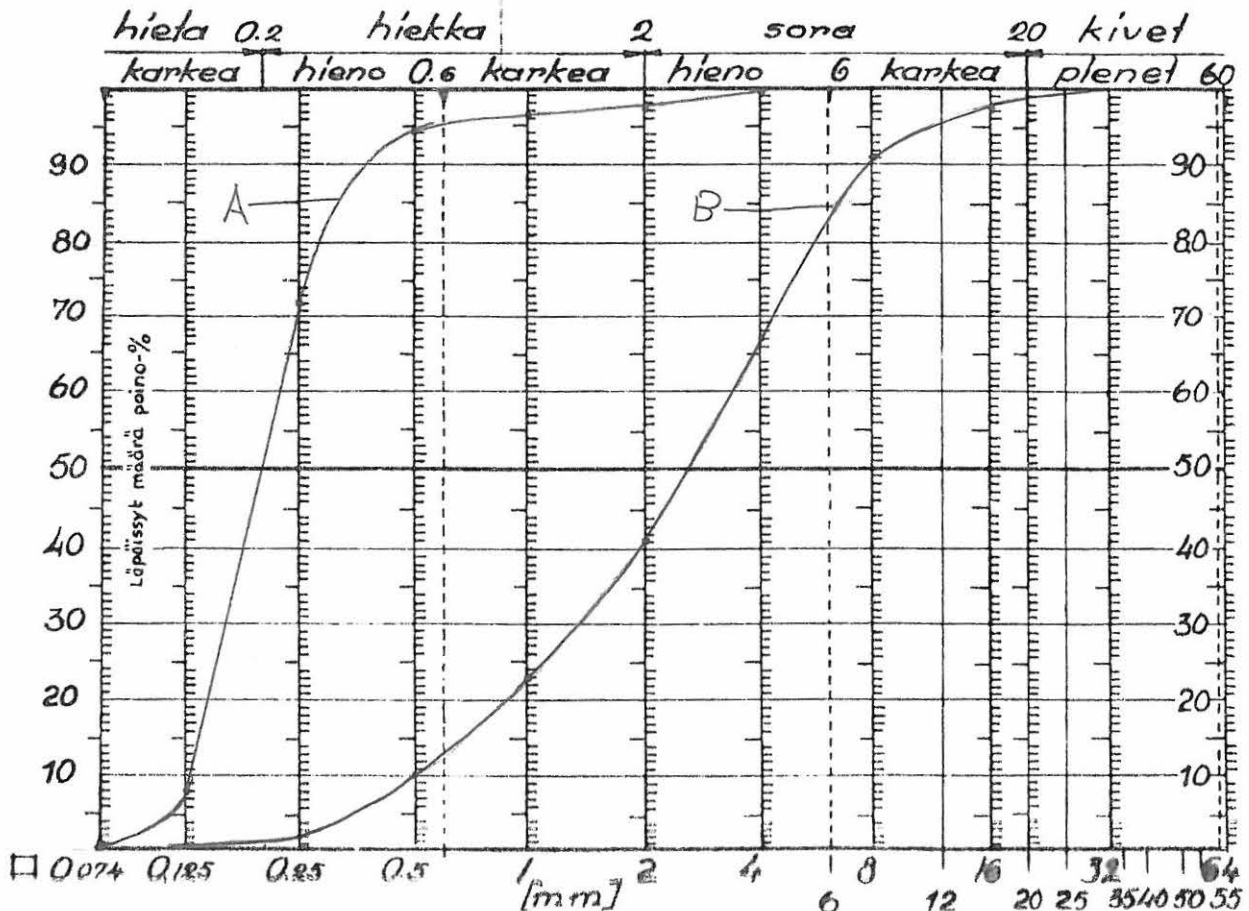
Lausunto (ym):

A/
d₅₀ = 0.2 : Hieno/keskihiekka
C_u = 1.7 : Tasavakainen
Lajittuneisuus s₀ : 1.3
Symm. vinnous : 1

B/
d₅₀ = 3 : Hiekkainen (hieno)
SORA
C_u = 7 : Sekavakainen
Lajitt. s₀ : 2.2
Symm. vinnous : 0.9

Kokeet suoritti

Timo Jussila
27/12 1982

Valokuvaluettelo

- Kuva 1 (f.56997-998).Panoraama asuinpaikkaharjusta kuvattu Kymijoen lounaisrannalta. Asuinpaikka jatkuu tutkimusalueelta etelään (kuvassa oikealle).
- Kuva 2 (f. 57000). Asuinpaikan kaakkoispään maastoa kuvattu idästä.
- Kuva 3. (f.57008). Asuinpaikan luoteisosa kuvattu idästä.
- Kuva 4 (f.57002-004). Panoraama harjanteen luoteispään rinteestä (Alue 1).Terassi kuvassa oikealla. Kuvattu kaakosta.
- Kuva 5 (f.57005) Alueen kaakkoispään suurempi syvennys (Alue 2). Kuvattu kaakosta.
- Kuva 6 (f. 57006-007,57012).Alue 2 koekaivausvaiheessa. Kuvattu etelästä.
- Kuva 7 (f. 57009-010).Harjanteen itäpuolella olevasta kummusta paljastunut kiveys.
- Kuva 8 (f. 57011). Työkuva. Alue 1. Kuvattu lounaasta.
- Kuva 9 (f.57001). Kiveys ruuduissa 198/224-200/224, taso 1. Kuvattu lounaasta.
- Kuva 10 (f.57014). Alue 2. Pienemmän syvennyksen kaakkoisreuna. Kuvattu luoteesta.
- Kuva 11 (f. 57013). Alue 2. Suuremman syvennyksen luoteissektori 1. tasossa. Kuvattu kaakosta.
- Kuva 12 (f. 57015). Alue 2. Koillissektori 2. tasossa. Kuvattu kaakosta.
- Kuva 13 (f. 57016). Alue 2. Kolmatta kerrosta kaivetaan. Kuvattu lännestä.
- Kuva 14 (f. 57017). Likamaakuoppa profiilissa ruutujen 204/188-190 kohdalla.
- Kuva 15 (f. 57018). Liesi ruuduissa 200-202. Kolmas taso.
- Kuva 16. (f.57019). Keramiikkakeskittymö ruuduissa 204/190-192. Seinämä 1 in situ.
- Kuva 17 (f. 57021). Kuten edellä. Seinämä 2 in situ.
- Kuva 18 (f. 57020). Kuten edellä. Seinämät 2 ja 3 in situ.
- Kuva 19 (f. 57022). Kuten edellä. Seinämä 4 in situ.
- Kuva 20 (f.57023). Kaivauksen henkilöstö 28.7.1982.
- Kuva 21 (f. 57024). Kymi-Seura ry:n vapaaehtoisia työssä 10.8.1982.

Kuvat 1 ja 5 B. Naggar 1982

Muut J. Kokkonen 1982

Diapositiiviluettelo

- No.
- 6409 Asuinpaikkaharju kuvattu Kymijoen lounaisrannalta.
- 6410 Harjanteen luoteispään rinnettä. Kuvattu kaakosta suuremman syvennyksen laidalta.
- 6411 Harjanteen rantaa kuvattu etelästä. Pykinkoski kuvassa vasemmalla.
- 6412 Harjanteen luoteispään itäpuolella oleva kumpu.
- 6413 Alue 2. Suurempi syvennys. Kuvattu kaakosta.
- 6414 Alue 1. Taso 1. Kuvattu lounaasta.
- 6415 Alue 2 koekaivausvaiheessa. Kuvattu etelästä.
- 6416 Alue 1. Kiveys ruuduissa 198/224-200/224, taso 1. Kuvattu koillisesta.
- 6417 Alue 2. Pienemmän syvennyksen eteläpää tasossa 1.
- 6418 Alue 2. Suuremman syvennyksen luoteissektori tasossa 1.
- 6419 Alue 2. Pienempi syvennys ja suuremman syvennyksen luoteislaitaa, taso 2.
- 6420 Alue 2. Kaakkoissektoria avataan.
- 6421 Likamaakuoppa profiilissa 205.5 ruutujen 204/188-190 kohdalla.
- 6422 Likaalaikkuja profiilissa 205.5 ruutujen 204/190-192 kohdalla keramiikkakeskittymän vierestä.
- 6423 Liesi ruudussa 200-202/186, kolmas taso.
- 6424 Edellisen poikkileikkaus.
- 6425 Keramiikkakeskittymä ruuduissa 204/190-192. Seinämä 1 in situ.
- 6426 Kuten edellä. Seinämät 2 ja 3 in situ.
- 6427 -"- . Seinämä 3 in situ.
- 6428 -"- . Seinämä 4 in situ.
- 6429 Alue 2. Kolmas kerros yleiskuva. Taustalla peitetty alue.
- 6430 Alue 1 osin pohjaan kaivettuna. Oikealla peitetty alue.
- 6431 Kymi-Seuran vapaaehtoisia työssä 10.8.1982.
- 6432 Harjanteen luoteispään itäpuolella olevasta kummusta paljastunut kiveys.

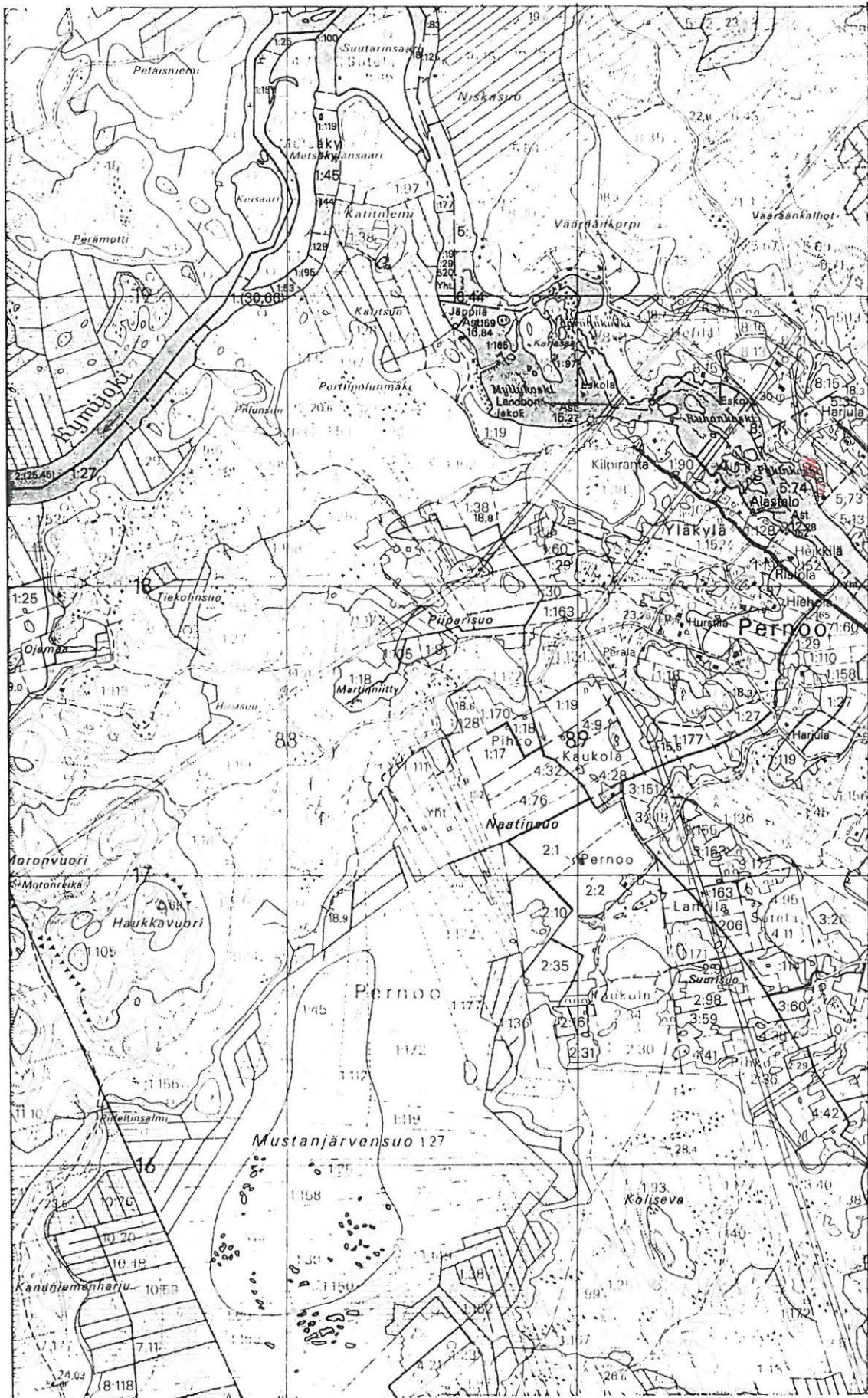
6433 Alue 2. Suurempi syvennys ennen kaivausta. Kuvattu luoteesta.

6434 -"- . Kuvattu lännestä.

Karttaluettelo

		Sivu
Kartta 1	Ote peruskartasta 3024 07 PERNOO 1:20 000	17
Kartta 2	Ote A. Ahlström Oy:n suunnitelmakartasta 1:4000	18
Kartta 3	Yleiskartan 1:500 pienennys, johon on merkitty peitetyt alueet.	19
Kartta 4	Yleiskartta 1:500, A 3	28
Kartta 5	Korkeuskäyräkartta, alue 2. 1:100. A 3	29
Kartta 6	Tasokartta, alue 2. 1:50 A 2	30
Kartta 7	Tasokartta, alue 2. 1:50 A 2	31
Kartta 8	Tasokartta, alue 2. 1:50 A 2	32
Kartta 9	Tasokartta, alue 2. 1:50 A 2	33
Kartta 10	Erikoiskartta. Liesi ruuduissa 200-202/186, taso 3. 1:25 Alue 2.	20
Kartta 11	Erikoiskartta. Keramiikkakeskittymä ruuduissa 204/190-192. 2-3 kerros. Alue 2. 1:10 A 3.	34
Kartta 12	Profiilipiirros, Alue 2. Linja 205.5. 1:25 A 2	35
Kartta 13	Profiilipiirros, Alue 2. Linja 178, 1:25 A 3	36
Kartta 14	Profiilipiirros, Alue 2. Linja 172, 1:25 A 3.	37

3024 07 PERNOO

Pykinkosken
asuinpaikka

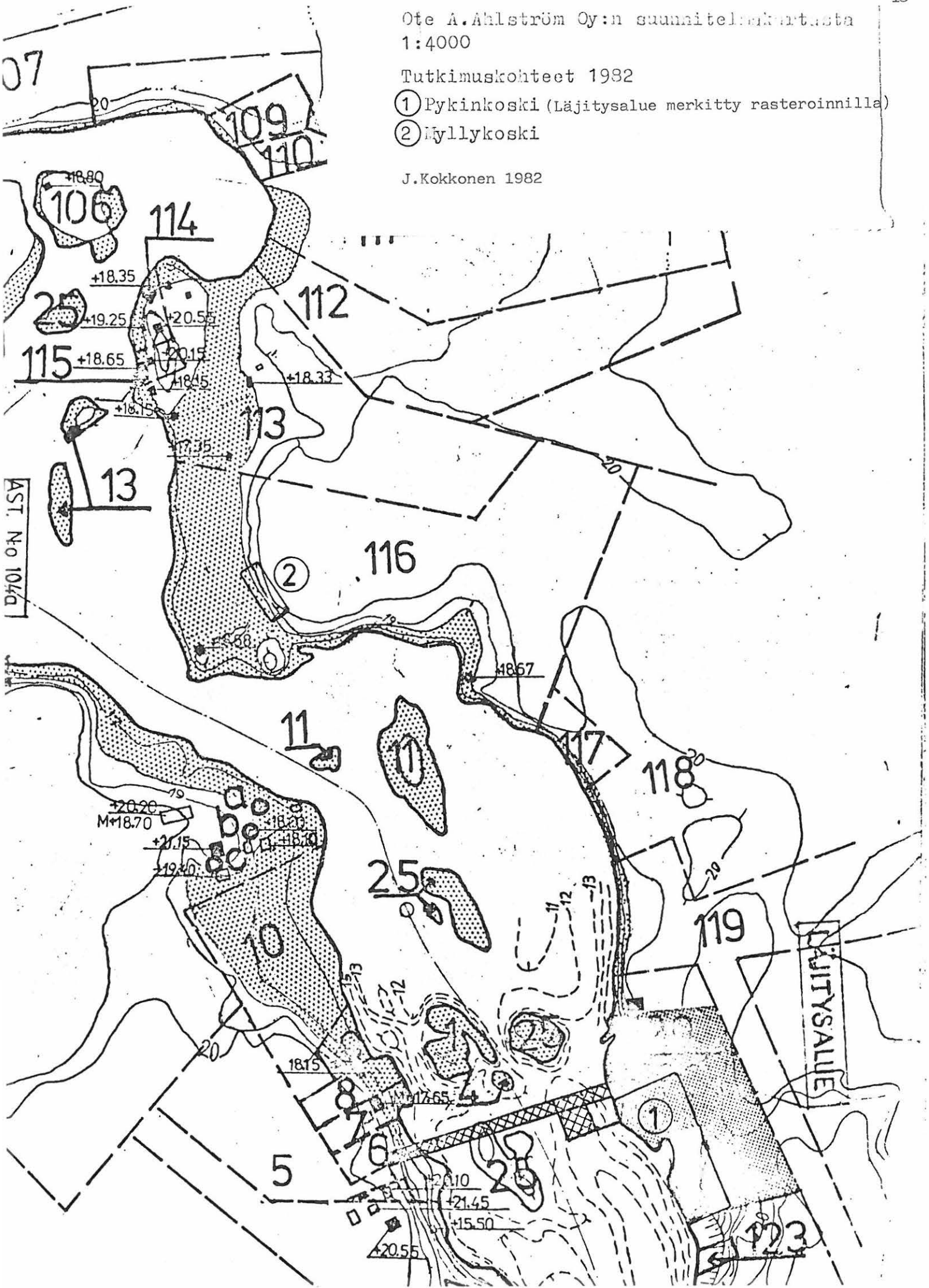

Ote A.Ahlström Oy:n suunnitelmaportista
1:4000

Tutkimuskohteet 1982

- ① Pykinkoski (Läjitysalue merkitty rasteroinnilla)
- ② Myllykoski

J.Kokkonen 1982

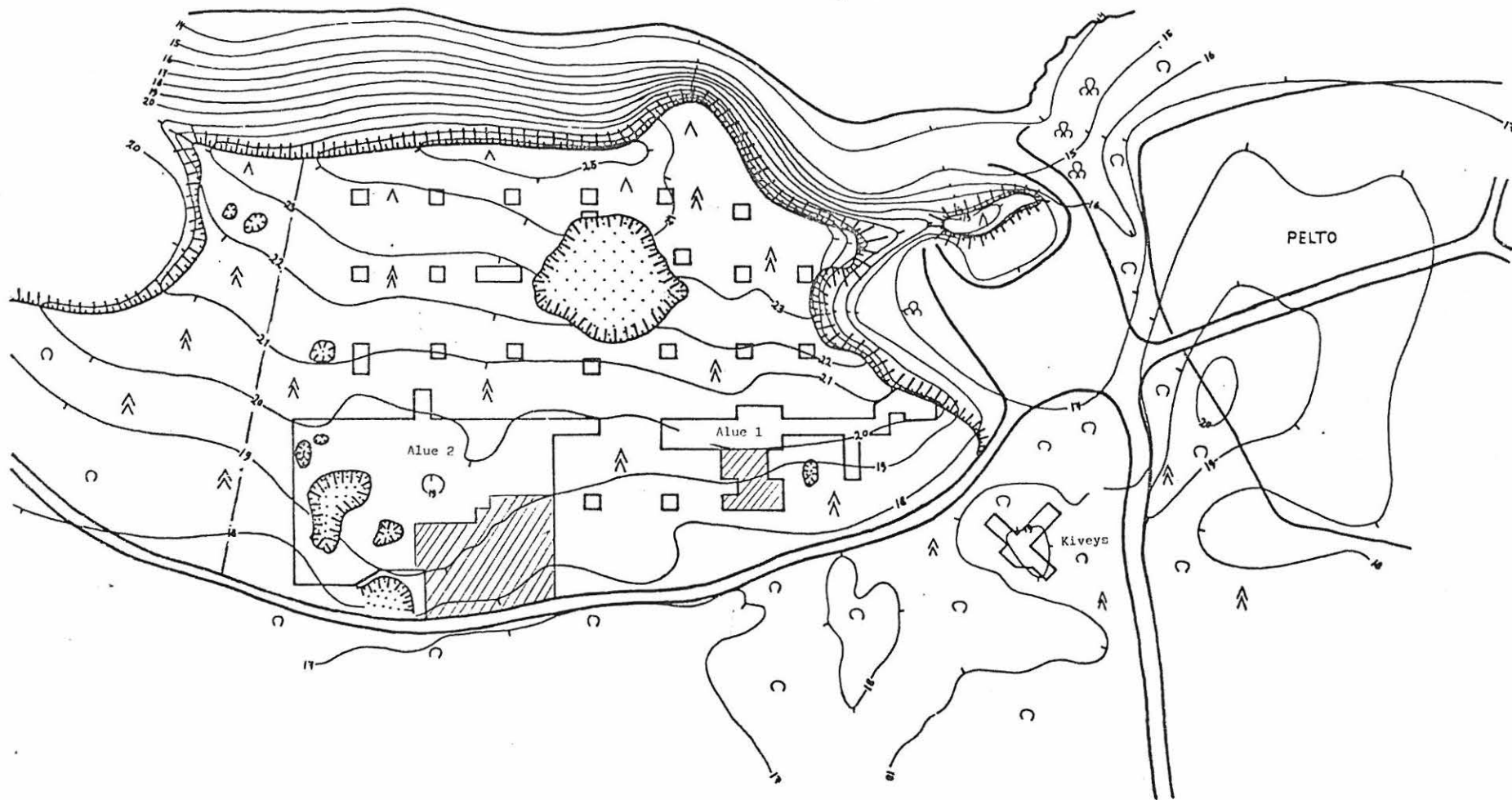

KOTKA PYKINKOSKI
 J. KOKKONEN 1982
 YLEISKARTTA 1:500

0 5 10 m Peitetty alue

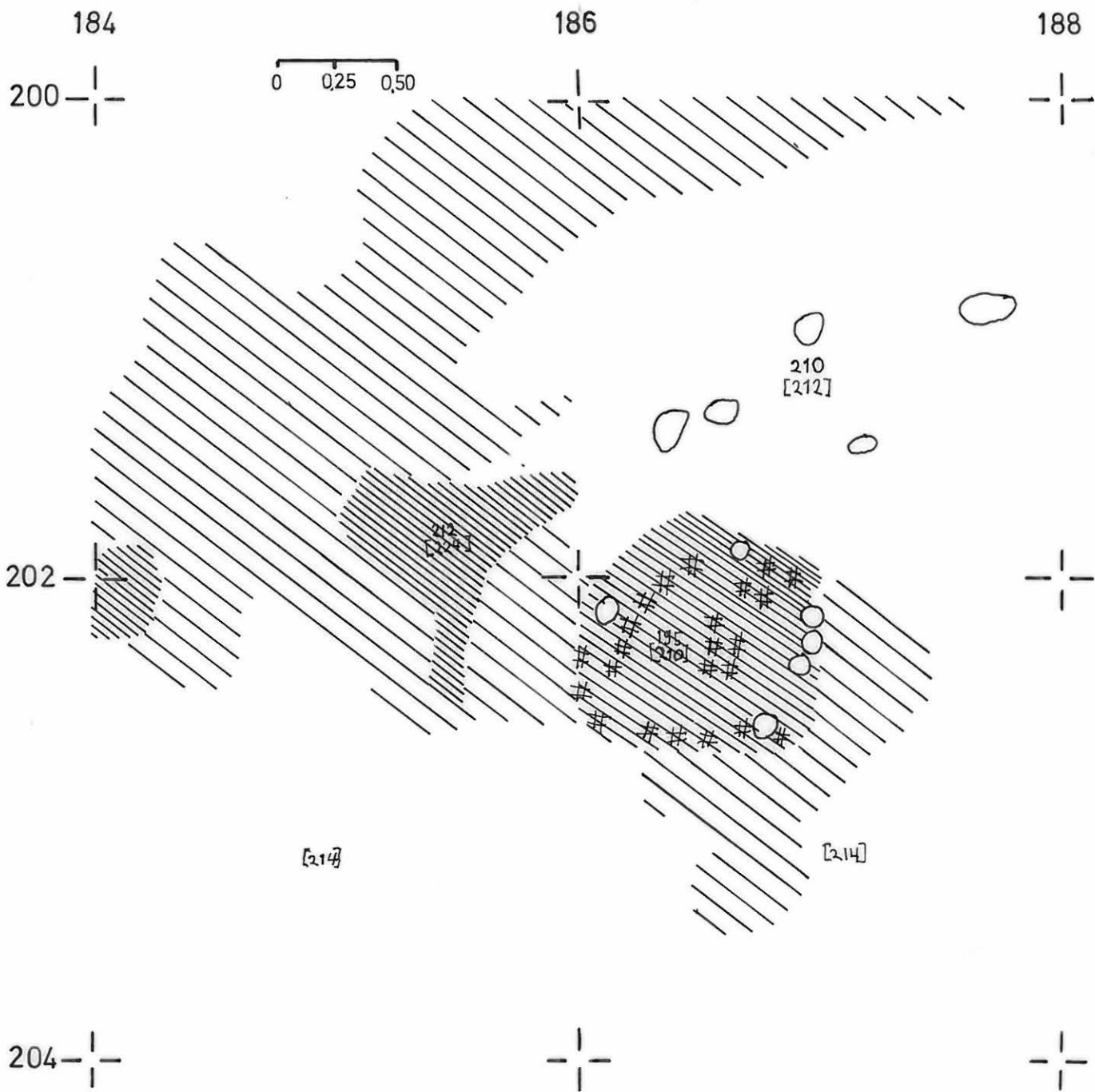

KYMIJOKI

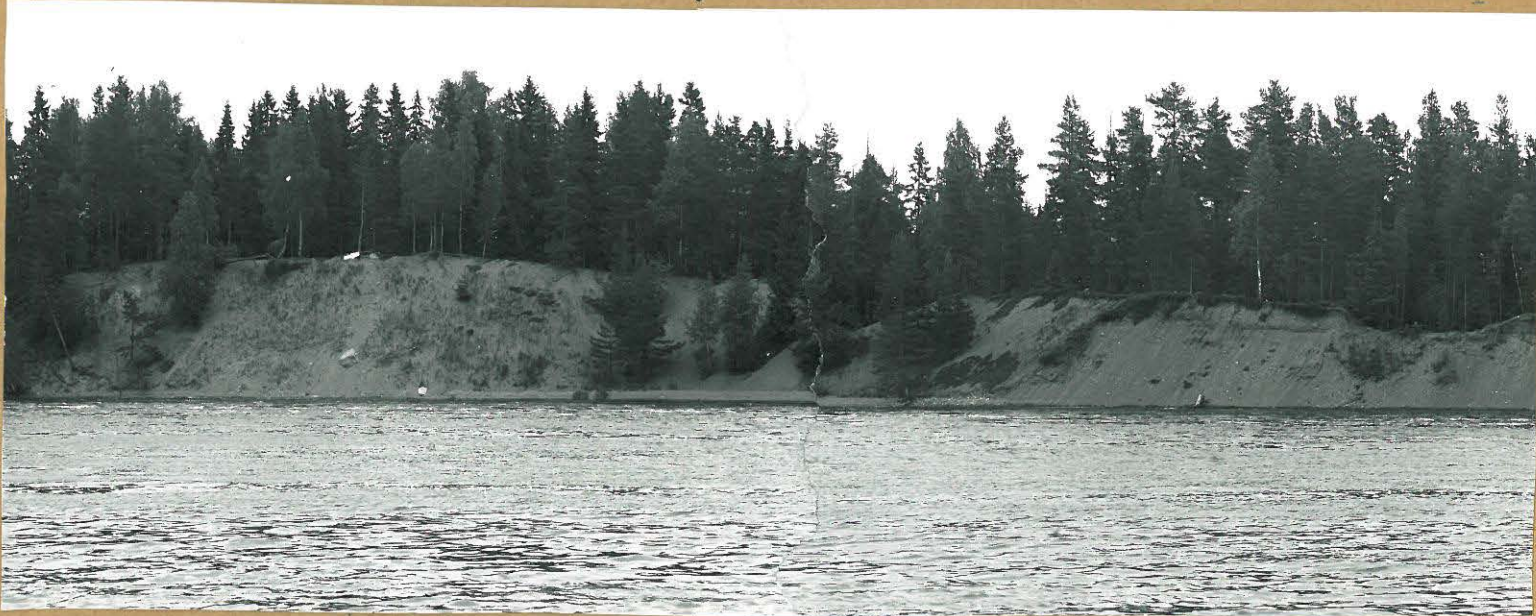

KOTKA PYKINKOSKI
 J. KOKKONEN 1982
 erikoiskartta 1:25
 taso 3
 piirt. M. Hakkarainen

- = heikko likamaa
- = vahva likamaa
- = noki ja hiili

Tutkimusalue

Kuva 1 (f. 56997 - 998)

Panoraama asuinpaikkaharjasta kuvattu Kymi-joen lounaisrannalta. Asuinpaikka jatkuu tutkimusalueelta etelään (kuvassa oikealle).

Kuva 2 (f. 57000)

Asuinpaikan kaakkoispään maastoa kuvattu idästä.

Kuva 3 (f. 57008)

Asuinpaikan luoteisosaa kuvattu idästä.

Kuva 1 B. Naggär 1982
Kuvat 2 & 3 J. Kokkonen 1982

Kuva 4. (f. 57002, 57003, 57004)

Panoraama harjanteen luoteispään rinteestä (Alue 1). Terassi kuvassa oikealla. (Luvattu kaakosta)

Kuva 5. (f. 57005)

Alueen kaakkoispään suurempi syvennys (Alue 2) kuvattu kaakosta.

Kuva 4 B. Naggar 1982

Kuva 5 J. Korkkonen 1982

Kuva 6 Alue 2 koekaivausvaiheessa. Kuvattu etelästä.
(f. 57006, 57007, 57012)

Kuva 7 (f. 57009 - 57010)

Harjanteen itäpuolella olevasta kummusta paljastunut kiveys.

Kuva 8 (f. 57011)
 Työkuva Alue 1
 kuvattu lounaasta

Kuva 9 (f. 57001)
 Kiveys ruuduissa 198/224-200/224
 taso 1. Kuvattu lounaasta.

Kuva 10 (f. 57014)
 Alue 2. Pienemmän syvennyksen
 kaakkoisreuna. Kuvattu luoteesta

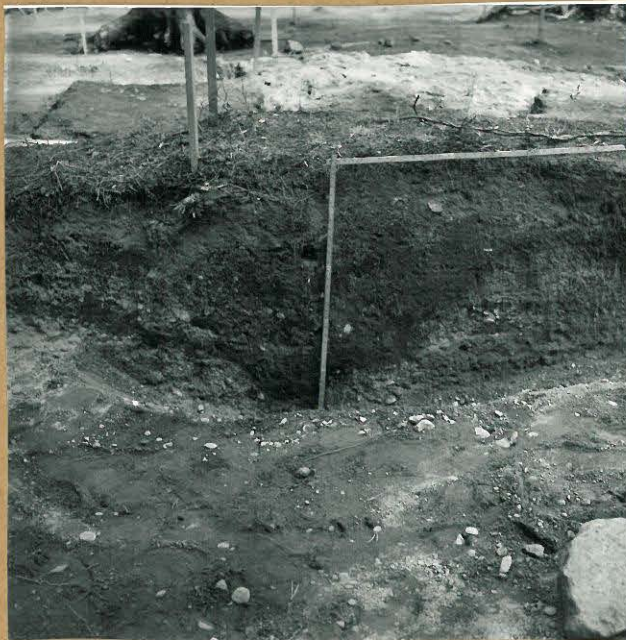
Kuva 11 (f. 57013)
 Alue 2. Suuremman syvennyksen
 luoteissektori 1 tasossa. Kuvattu
 kaakosta.

Kuva 12 (f. 57015) Alue 2. Koillissektori 2. tasossa. Kuvattu kaakosta.

Kuva 13 (f. 57016) Alue 2. Kolmatta kerrosta. Kaijetaan. Kuvattu lännestä

Kuva 14 (f. 57017) Likkamakuoppa profiilissa ruutujen 204/188-190 kohdalla

Kuva 15 (f. 57018) Liesi ruuduissa 200-202/186. Kolmas taso.

Kuva 16 (f. 57019)
Keramiikkakeskittynä ruuduissa
204/190-192. Seinämä 1 in situ.

Kuva 17 (f. 57021)
Kuten edellä. Seinämä 2
in situ.

Kuva 18 (f. 57020)
Kuten edellä. Seinämät 2 ja
3 in situ.

Kuva 19 (f. 57022)
Kuten edellä. Seinämä 4 in situ.

Kuva 20. (f.57023)
Kaivauksen henkilöstö 28.7.1982

Kuva 21. (f.57024)
Kymi-Seura ry:n vapaaehtoisia
työssä 10.8.1982